Vastaus valtuustoaloitteeseen: Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) järjestämisen selvittäminen Orimattilassa.

Sivistysvaliokunta 22.9.2026 § 139

Valmistelu ja lisätiedot Jarno Ovaska, opetuspäällikkö, jarno.ovaska@orimattila.fi

Valtuustoaloitteessa (16.2.2026 / §18) esitetään selvitettäväksi mahdollisuus järjestää Orimattilan kaupungissa tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta (TUVA).

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) on 1.8.2022 voimaan tullut koulutusmuoto, jonka tavoitteena on vahvistaa opiskelijan valmiuksia siirtyä lukio- tai ammatilliseen koulutukseen. Koulutus on tarkoitettu henkilöille, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa ja jotka tarvitsevat lisätukea opiskeluvalmiuksien, urasuunnittelun tai jatko-opintoihin hakeutumisen vahvistamiseksi. Koulutuksen aikana opiskelija voi suorittaa myös lukio- ja ammatillisia opintoja sekä korottaa perusopetuksen arvosanoja. Koulutuksen laajuus on yleensä 38 viikkoa, ja sen suorittaminen kestää enintään yhden vuoden. Opiskelija voi kuitenkin osallistua myös lyhyemmän ajan omien tavoitteidensa mukaan.

TUVA-koulutukseen hakeudutaan pääsääntöisesti valtakunnallisen yhteishaun kautta. Lisäksi koulutuksen järjestäjillä on mahdollisuus käyttää jatkuvaa hakua, jolloin opiskelijoita voidaan ottaa koulutukseen myös lukuvuoden aikana. TUVA-koulutuksella on myös keskeinen rooli oppivelvollisuuden toteuttamisessa. Koulutuksen järjestäjälle voidaan osoittaa opiskelijoita oppivelvollisuuden valvontaprosessin kautta silloin, kun oppivelvollinen nuori ei ole saanut opiskelupaikkaa tai ei ole ottanut vastaan hänelle tarjottua opiskelupaikkaa. TUVA-koulutus toimii tällöin väylänä, jonka avulla nuori voi jatkaa oppivelvollisuuttaan ja vahvistaa valmiuksiaan siirtyä myöhemmin tutkintotavoitteiseen koulutukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän järjestämisluvan saanut TUVA-koulutuksen järjestäjä on **velvollinen ottamaan vastaan** oppivelvollisuuslain mukaisesti sille osoitettuja oppivelvollisia omalla toiminta-alueellaan. Tämä velvoite erottaa TUVA-koulutuksen monista muista koulutusmuodoista ja tulee huomioida toiminnan suunnittelussa, mitoituksessa sekä resursoinnissa.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että opiskelijamäärä ei muodostu yksinomaan yhteishaun tai jatkuvan haun kautta hakeutuvista opiskelijoista. Koulutuksen järjestäjän tulee varautua myös siihen, että opiskelijoita voidaan osoittaa koulutukseen kesken lukuvuoden oppivelvollisuuden valvontaviranomaisten toimesta. Tämän vuoksi

opiskelijapaikoissa, henkilöstöresursseissa ja opiskeluhuollon palveluissa on syytä ylläpitää riittävää joustovaraa.

Toiminnan suunnittelussa on suositeltavaa tehdä tiivistä yhteistyötä alueen perusopetuksen järjestäjien, kuntien oppivelvollisuusvalvonnasta vastaavien viranhaltijoiden, Ohjaamo-palveluiden, nuorisotyön sekä muiden toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa. Näin voidaan ennakoida mahdollisten osoitettavien opiskelijoiden määrää ja varmistaa, että jokaiselle oppivelvolliselle löytyy soveltuva koulutuspolku.

Resurssisuunnittelun näkökulmasta varsinkin oppivelvollisuuden valvonnan kautta tulevat opiskelijat lisäävät erityisesti henkilökohtaisen ohjauksen tarvetta, opinto-ohjausresurssien tarvetta, erityisen tuen ja S2-opetuksen tarvetta, opiskeluhuollon palvelujen käyttöä ja moniammatillisen yhteistyön merkitystä. Tästä syystä TUVA-koulutuksen opiskelijamääräennusteissa on suositeltavaa huomioida erillinen varaus oppivelvollisuuden valvonnan kautta mahdollisesti osoitettaville opiskelijoille, esimerkiksi 10-20 %:n kapasiteettivaraus suunnitellusta opiskelijamäärästä. Tämä parantaa koulutuksen järjestäjän kykyä vastata lakisääteisiin velvoitteisiin ja turvata koulutuksen alueellinen saatavuus.

Orimattilan kaupungissa toimii tällä hetkellä toisen asteen koulutusmuodoista ainoastaan lukiokoulutus, eikä kunnassa ole ammatillisen koulutuksen järjestäjää tai muuta toisen asteen koulutusyksikköä. Tämä asettaa erityisiä haasteita TUVA-koulutuksen järjestämiselle. Koulutuksen tavoitteena on tarjota opiskelijalle mahdollisuus tutustua sekä lukio- että ammatilliseen koulutukseen sekä suorittaa opintoja kummassakin koulutusmuodossa opiskelijan yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti. Mikäli Orimattilan kaupunki järjestäisi TUVA-koulutusta omana toimintanaan, olisi ammatillisten opintojen toteuttaminen järjestettävä yhteistyössä ulkopuolisen ammatillisen koulutuksen järjestäjän kanssa.

Vuonna 2020 voimaan tulleiden oppivelvollisuuslain muutosten myötä Orimattilassa on ollut vuosittain 2-10 ilman opiskelupaikkaa olevaa ohjausmenettelyyn siirtynyttä oppilasta. Opintonsa keskeyttävien määrä on keskimäärin n. 10 nuorta vuosittain. Nivelvaiheen tukea tarvitsee vuosittain n. 20-25 % oppilaista. Kokemusten perusteella Orimattilalaisia nuoria hyödyttäisi mahdollisuus ammatilliseen työelämään tutustumiseen ja mahdollisesti yhteisten ammatillisten oppiaineiden suorittamiseen Orimattilassa. Lahdessa sijaitsevat TUVA-koulutuslinjat mahdollistavat opintojen aloittamisen yhteishaun kautta paremmin, mutta kesken opintovuoden TUVA-koulutukseen pääseminen voi aiheuttaa pitkänkin odottelun, mikä tarkoittaa opiskelu- ja päivärutiinien menettämistä jo ennestään paljon tukea tarvitsevissa elämäntilanteissa. TUVA-koulutuksen sijainti Orimattilassa voisi vastata nopeaan tarpeeseen löytää opinnoista pudonneille nuorille helposti saavutettava opintopaikka, jossa jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista.

TUVA-koulutuksen järjestämismahdollisuuksien arvioimiseksi tulisi toteuttaa erillinen tarvekartoitus. Selvityksessä arvioitaisiin ja selvitettäisiin muun muassa koulutustarpeen nykyistä ja tulevaa tilaa, alueellista TUVA-koulutustarvetta sisältäen oppivelvollisuuden valvontamenettelyn kautta ohjattavien opiskelijoiden arvioitua määrää, 3-5-vuoden opiskelijaennustetta, TUVA-koulutuksen järjestämislupaprosessia, koulutuksen toteuttamismallia, henkilöstösuunnitelmaa, talousarviota riskianalyyseineen ja yhteistyöverkostoa.

TUVA-koulutuksen selvitystyö voidaan toteuttaa noin 6-12 kuukauden aikana. Mahdollinen koulutuksen käynnistäminen edellyttäisi tämän jälkeen tarvittavia sopimus- ja lupamenettelyjä sekä toiminnan valmisteluun tarvittavaa aikaa.

Liite nro. 14 Valtuustoaloite 16.2.2026 Jokela: tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) järjestämisen selvittäminen Orimattilassa

Yritysvaikutusten arviointi

Myönteinen vaikutus	positiivinen 3	neutraali 2	negatiivinen 1	Kielteinen vaikutus
Edistää yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa		X		Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa
Lisää Orimattilan vetovoimatekijöitä	X			Vähentää Orimattilan vetovoimatekijöitä
Vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja aluetalouteen		X		Ei työllisyys- tai aluetalousvaikutuksia
Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin		X		Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin

Esittelijä Sivistysjohtaja Heidi Nygren

Päätösehdotus

Sivistysvaliokunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Samalla esitetään, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Sivistysvaliokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Samalla esitetään, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Toimivalta Hallintosääntö 6. luku 7 §

Jakelu Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus 26.10.2026 § 457

Esittelijä vt. kaupunginjohtaja Lilli Peltonen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa aloitteeseen annetun selvityksen tiedoksi ja esittää, että valtuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa aloitteeseen annetun selvityksen tiedoksi ja esittää, että valtuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Toimivalta Hallintosääntö 6. luku 7 §

Jakelu valtuusto

Kaupunginvaltuusto 16.11.2026
44/00.01.03/2026

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen johdosta annetun selvityksen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Toimivalta Hallintosääntö 18. luku § 1

Jakelu Aloitteen tekijä